

De stemming van 22 april 2012

Zaterdagavond 21 april en zondagochtend 22 april hebben meer dan 4500 mensen meegewerkt aan het spoedonderzoek dat gehouden is als reactie op het mislukken van het Catshuisberaad. Dit zijn de uitslagen.

Als we naar de verschuivingen van politieke voorkeur kijken dan is het belangrijk om te beseffen dat die verschuivingen niet alleen zijn ontstaan door het mislukken van het Catshuisberaad, maar dat ook al eerder in die week verschuivingen waren ontstaan. Zo stond de PVV na vrijdag op 17 zetels, en nu weer op 19 zetels. 1 zetel minder dan vorige week.

De VVD stond vrijdag al op 33 zetels en blijft dat ook staan, 2 zetels meer dan vorige week. Het CDA was vrijdag al 1 zetel weggezak, er zijn nu 2 zetels bijgekomen. Daarmee is het CDA de grootste verliezer deze week. Deze partij staat nu op 11 zetels (-3).

In de afgelopen weken zagen we de PvdA stijgen en de SP wat van haar verlies kwijtraken. De stijging van de PvdA is deze week niet doorgegaan en de SP is nu wel weer gestegen (+2).

Groen Links zakt naar het laagste niveau dat we de laatste 10 jaar hebben vastgesteld (5 zetels).

Bij de overgangen tussen de partijen onderling valt een aantal zaken op:

- Het CDA en Groen Links zijn de partijen die het minst de eigen kiezers uit 2010 binden (ruim 40%). En zij trekken ook vrijwel geen kiezers aan van andere partijen.

- VVD wint per saldo duidelijk van de PVV. Dat is heel lang niet zo geweest. De VVD bindt echter maar 75% van haar kiezers. Nog niet eerder zagen we zoveel VVD-kiezers die naar de SP overstappen (6%). Dat zijn vrijwel alleen kiezers met lagere inkomens.

- De PvdA bindt 60% van de kiezers uit 2010. 20% stapt over naar de SP (met name kiezers met lagere inkomens). Onder degenen die in 2010 niet hebben gestemd doet de PvdA het nu een stuk beter dan enkele maanden geleden.

- De SP doet het heel goed. De partij bindt 90% van haar kiezers uit 2010. En wint van PvdA en Groen Links (20%), Van de PVV wint de SP 10% en van D66, CDA en VVD rond de 5%. Onder de kiezers met de benedenmodale inkomens is de SP veruit de grootste partij. Meer dan een kwart van die kiezers kiest de SP.

- De positie van de PVV is wat anders dan in de afgelopen twee jaar. De eigen kiezers uit 2010 stemmen voor bijna 70% weer op de PVV. Van de andere partijen komen nu vrijwel geen andere kiezers naar de PVV.

In de onderstaande tabel zijn ook nog de cijfers van een half jaar geleden opgenomen:

Peiling van politieke voorkeur Tweede Kamer

<i>in zetels Tweede Kamer</i>	TK2010	23-10-2011	15-4-2012	22-4-2012	Versch. vorige week	Versch. 2e Kamer
VVD	31	31	31	33	2	2
PVV	24	30	20	19	-1	-5
CDA	21	13	14	11	-3	-10
VVD+PVV+CDA	76	74	65	63	-2	-13
PvdA	30	17	24	24		-6
SP	15	25	28	30	2	15
D66	10	18	15	15		5
Groen Links	10	6	6	5	-1	-5
ChristenUnie	5	5	5	6	1	1
SGP	2	2	3	3		1
Partij voor de Dieren	2	2	3	3		1
50Plus	0	1	1	1		1
Totaal	150	150	150	150		

Over het mislukken van het Catshuisberaad en hoe nu verder zijn een serie vragen gesteld, die nu per onderdeel aan de orde worden gesteld:

De Breuk

Hieronder staan de reacties op de breuk van dit beraad. Interessant is daarbij het verschil in oordeel te zien tussen de kiezers van de verschillende partijen. Met name die van de PVV-, CDA en VVD-kiezers.

- 40% van de PVV-kiezers vindt het jammer dat dit de uitslag is van het Catshuisberaad en 33% is er blij mee. Van de CDA-kiezers vindt 57% het jammer en van de VVD-kiezers 76%.

- De schuld van deze mislukking wordt door 49% van de kiezers bij Wilders gelegd. VVD- en CDA-kiezers doen dat voor het overgrote deel. PVV-kiezers leggen de schuld bij Rutte en Verhagen of alle drie betrokkenen

q1::Wat is uw reactie op deze uitkomst van dit Catshuisberaad?

<i>verticaal gepercenteerd naar</i>	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2010						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLnks
Ik ben er blij om	44%	33%	10%	17%	54%	79%	77%	71%
Ik vind het jammer	37%	40%	76%	57%	23%	8%	7%	9%
Noch blij, noch jammer	18%	24%	14%	23%	22%	13%	15%	18%
Weet niet/geen antwoord	2%	3%	0%	3%	2%	1%	2%	2%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

q2::Wie vindt u vooral de schuld van deze mislukking?

<i>verticaal gepercenteerd naar</i>	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2010						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLnks
Wilders	49%	10%	71%	81%	65%	47%	19%	49%
Rutte of Verhagen	14%	41%	5%	5%	8%	16%	22%	6%
Alle drie	30%	34%	18%	12%	25%	35%	55%	43%
Geen van drie	3%	10%	3%	2%	2%	1%	1%	0%
Weet niet/geen antwoord	3%	6%	2%	1%	1%	1%	4%	2%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Het verschil in oordeel over de ontstane situatie tussen de PVV- , VVD- en CDA-kiezers blijkt ook uit de drie volgende vragen: Zo is 83% van de PVV-kiezers het eens met de stelling dat VVD en CDA de AOW-ers meer hadden moeten ontzien.

q3a::Verhagen heeft gelijk als hij zegt dat Wilders 16 miljoen Nederlanders in de steek heeft gelaten,

verticaal gepercenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2010						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLnks
Eens	43%	8%	60%	80%	51%	39%	16%	36%
Oneens	48%	86%	33%	13%	38%	52%	71%	54%
Weet niet/geen antwoord	8%	6%	7%	7%	11%	9%	13%	10%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

q3b::VVD en CDA hadden de AOW-ers meer moeten ontzien

verticaal gepercenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2010						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLnks
Eens	51%	83%	33%	32%	27%	59%	79%	39%
Oneens	35%	11%	49%	64%	57%	25%	11%	34%
Weet niet/geen antwoord	14%	6%	18%	4%	16%	16%	11%	27%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

q3c::Ik neem het de politiek kwalijk dat ze er niet uitgekomen zijn,

verticaal gepercenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2010						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLnks
Eens	61%	64%	65%	54%	67%	57%	54%	64%
Oneens	31%	26%	31%	41%	28%	33%	40%	31%
Weet niet/geen antwoord	7%	10%	5%	5%	5%	9%	6%	5%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

q4::Vindt u dat VVD en CDA in 2010 niet in deze constructie met de PVV hadden moeten stappen of vindt u dat het wel een goede beslissing was?

verticaal gepercenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2010						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLnks
Had men niet in moeten stappen	55%	13%	26%	48%	81%	91%	84%	87%
Was wel een goede beslissing	39%	82%	66%	50%	16%	4%	11%	9%
Weet niet/geen antwoord	6%	5%	9%	2%	3%	5%	5%	4%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

En hoe nu verder?

Op de vraag wat er nu zou moeten gebeuren vinden alle kiezers in (ruime) meerderheid, behoudens die van VVD en CDA, dat er zo snel mogelijk nieuwe verkiezingen moeten worden georganiseerd.

q5a::Vindt u dat eerst geprobeerd moet worden door VVD en CDA om bij andere partijen steun te krijgen voor hun plan of dat er direct verkiezingen moeten worden uitgeschreven?

	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2010						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLnks
<i>verticaal gepercenteerd naar</i>								
Eerst proberen om bij andere partijen steun te krijgen voor het plan	37%	25%	65%	63%	41%	15%	8%	25%
Direct nieuwe verkiezingen uitschrijven	61%	73%	34%	37%	57%	84%	91%	74%
Weet niet/geen antwoord	2%	2%	1%	0%	3%	2%	1%	1%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

q5b::Er zijn nu een aantal mogelijkheden als vervolg op het intrekken van de gedoogsteun door de PVV. Welke ervan heeft uw voorkeur?

	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2010						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLnks
<i>verticaal gepercenteerd naar</i>								
Zo snel mogelijk verkiezingen	53%	71%	26%	24%	50%	73%	89%	57%
Het kabinet moet proberen steun te verkrijgen voor de plannen door andere partijen en dan in 2013 nieuwe verkiezingen.	15%	6%	24%	25%	14%	9%	3%	14%
Proberen op basis van de huidige samenstelling van de Tweede Kamer een nieuwe regering te vormen en dan pas in 2015 een regering.	7%	5%	12%	15%	5%	3%	1%	7%
Tijdelijk een zakenkabinet dat de bezuinigingsmaatregelen neemt en dan in 2013 de verkiezingen.	24%	17%	36%	35%	31%	14%	7%	18%
Weet niet/geen antwoord	2%	1%	2%	1%	0%	2%	0%	5%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Op de vraag of het begrotingstekort in 2013 naar 3% teruggebracht moet worden zijn er duidelijke verschillen tussen de kiezers van de partijen. Bij de PVV- en SP-kiezers vindt meer dan 85% dat het niet zou moeten gebeuren. Bij de PvdA en Groen Links is dat ongeveer twee derde. Bij kiezers van CDA, VVD en D66 ligt dat tussen de 28% en 42%.

Ten aanzien van de reactie op de bezuinigingsvoorstellen is goed te zien hoe de PVV-kiezers verschillen in reactie met de VVD- en CDA-kiezers. Dat is met name te zien bij het eigen risico van 9 euro voor medicijnen (80% van de PVV-kiezers wil dat absoluut niet, terwijl dat bij de VVD 29% is) en bij de verhoging van de BTW (75% van de PVV-kiezers wil dat absoluut niet, bij de VVD-kiezers is dat 35%).

q6::Nederland moet in 2013 minder bezuinigen dan Europa wil

	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2010						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLnks
<i>verticaal geperceenteerd naar</i>								
Eens	57%	86%	35%	28%	42%	67%	88%	61%
Oneens	33%	12%	60%	49%	47%	26%	9%	26%
Weet niet/geen antwoord	10%	2%	6%	23%	11%	8%	4%	14%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

q7::Bezuinigingsvoorstellen waar men absoluut tegen is.

	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2010						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLnks
Eigen risico van 9 euro voor medicijnen per medicijnregel	56%	80%	29%	41%	37%	65%	84%	59%
Verhogen van BTW van 19% naar 21% en van 6 naar 7%.	47%	75%	35%	28%	39%	48%	57%	42%
Invoering volledig sociaal leenstelsel voor studenten	35%	30%	23%	31%	40%	51%	65%	55%
Loonstop in het bedrijfsleven	33%	33%	39%	19%	42%	30%	42%	37%
Bevriezen uitkeringen, maar niet de AOW	31%	34%	4%	20%	17%	49%	62%	36%
Korten van ontwikkelingshulp met 500 miljoen en in 2014 naar 750 miljoen	26%	2%	5%	22%	41%	48%	31%	57%
Huren meer marktconform	21%	29%	10%	2%	7%	31%	42%	25%
Verhoging pensioensleeftijd in 2013 naar 66 jaar	21%	43%	11%	5%	9%	18%	42%	19%
Minder omroepen	19%	8%	11%	23%	14%	30%	27%	24%
Asielzoekers moeten terugkeerverklaring tekenen bij binnenkomst dat ze ook daadwerkelijk vertrekken wanneer ze horen dat ze weg moeten	17%	0%	7%	10%	28%	30%	28%	36%
Voor nieuwe gevallen geen aflossingsvrije hypotheek	16%	22%	15%	14%	9%	14%	17%	14%
Minder ministeries	9%	4%	5%	18%	8%	14%	6%	16%

Er zijn een aantal stellingen aan de kiezers voorgelegd over het oordeel over politiek en partijen. Bij de meeste vragen zien we dan dat de kiezers van de verschillende partijen ongeveer dezelfde mening hebben. Twee derde deel van de kiezers is het eens met de stelling "Ik krijg schoon genoeg van al die partijpolitiek". En kiezers van alle partijen zijn dat in meerderheid mee eens.

q8::Oordeel over politiek en partijen

	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2010						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLnks
De partijen moeten nu over hun eigen schaduw heen springen	81%	73%	90%	88%	86%	80%	71%	86%
Ik krijg schoon genoeg van al die partijpolitiek	66%	78%	71%	61%	52%	63%	68%	62%
Ik neem het de politiek kwalijk dat ze er niet uitgekomen zijn.	61%	64%	64%	57%	66%	57%	52%	61%
Het wordt eens tijd dat het hele politieke systeem in Nederland wordt veranderd	58%	77%	63%	51%	52%	44%	68%	51%
Ik ben somber over de toekomst van Nederland	54%	83%	46%	31%	31%	55%	56%	56%
Nederland wordt op deze manier het lachertje van Europa	50%	34%	46%	56%	50%	60%	43%	65%
Geen enkele partij houdt het belang van Nederland in de gaten	40%	62%	44%	38%	29%	27%	36%	30%

De verdeeldheid

Hoe verdeeld het electoraat is blijkt niet alleen uit de peiling van de aanhang van de verschillende partijen. Maar ook uit de regeringscombinaties die men zou willen. Geen enkele combinatie scoort meer dan 20% (nog los van het feit of de onderstaande combinaties al dan niet meer dan 75 zetels halen of inhoudelijke mogelijk is.

q9::Welke regeringscombinatie heeft uw voorkeur na de volgende verkiezingen?

	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2010						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLnks
<i>verticaal geperceenteerd naar</i> PvdA, SP, Groen Links, D66, ChristenUnie	19%	5%	4%	7%	6%	40%	52%	39%
VVD, PvdA, CDA	13%	4%	21%	27%	6%	10%	1%	1%
VVD, PvdA, D66, Groen Links	10%	3%	4%	2%	30%	24%	0%	23%
VVD, CDA, D66, Groen Links	10%	2%	24%	20%	19%	1%	0%	6%
Een zakenkabinet	9%	13%	18%	9%	9%	2%	2%	4%
VVD, CDA, PVV	8%	31%	11%	2%	2%	0%	1%	0%
CDA, PvdA, SP, Groen Links	8%	1%	2%	7%	4%	12%	24%	8%
Een nationaal kabinet	7%	14%	4%	16%	4%	2%	4%	4%
CDA, PvdA, D66, Groen Links	4%	0%	1%	6%	13%	7%	0%	8%
Geen voorkeur	2%	4%	2%	2%	2%	2%	3%	0%
Weet niet/geen antwoord	10%	22%	11%	4%	4%	2%	15%	8%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%